

До 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди

3 грудня 2022 року виповнюється 300 років з дня народження Григорія Сковороди – видатного українського філософа, просвітителя-гуманіста, поета, педагога. Враховуючи важливість постаті Григорія Сковороди, Верховна Рада України постановою від 4 листопада 2020 року № 973-IX «Про відзначення 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди» постановила у грудні 2022 року урочисто відзначити на державному рівні 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди.

Довідково: – Григорій Савич Сковорода (22 листопада (3 грудня) 1722 — 29 жовтня (9 листопада) 1794) — видатний український просвітитель, філософ-містик, богослов, педагог і поет. Народився в с. Чорнухи на Полтавщині в сім'ї козака. Освіту здобув у Києво-Могилянській академії. Перервавши навчання, співав у придворній капелі в Санкт-Петербурзі. Побував у кількох європейських країнах. В 1753 викладав поетику та етику в Переяславському колегіумі, 1759–1764 — в Харківському колегіумі. Через переслідування за демократизм і наукову самостійність у викладанні залишив педагогічну діяльність і з 1769 до кінця життя залишався мандрівним учителем. Саме на цей час припадає створення ним найголовніших філософських праць і поезій. Серед літературних творів найпопулярнішими була збірка *«Сад божественних пісень»* та *«Байки харківські»*. Його ще за життя порівнювали із Сократом та Діогеном, ставили в один ряд із сучасниками — російським вченим Михайлом Ломоносовим і французьким просвітителем Жан-Жаком Руссо, але Григорій Сковорода був саме українським предтечею, попередником Івана Котляревського і Тараса Шевченка, початком українського відродження XIX століття.

У педагогічних поглядах Сковороди віддзеркалилися основні напрями прогресивної педагогіки: гуманізм, демократизм, висока моральність, любов до батьківщини й народу. Головним педагогічним принципом Григорій Савич вважав виховання природних здібностей людини, проголошував ідею природного виховання. Великого значення надавав вихованню любові до праці, самодіяльності учнів, керівній ролі батьків і викладачів. Обстоював загальнодоступне, безплатне навчання для всіх верств населення.

Духовна спадщина Сковороди, що увібрала передові ідеї XVIII сторіччя, зайняла почесне місце не тільки в історії української, але й в історії світової культури.

Майже три століття минає з дня народження нашого українського Любомудра. Жодне з них не було спокійним для людства. Але мандри щирого добросердного «старчика», які розпочалися у другій половині XVIII сторіччя, не завершилися і досі. Вічний мандрівник і безсрібник, Григорій Сковорода не лише залишив у спадок нащадкам свої твори та роздуми, але й дав рідкісний приклад життя людини, яка дозволила собі жити за покликом душі і навчала того ж інших.

Старокостянтинівський аграрно-професійний ліцей теж взяв участь у відзначенні цього ювілею – 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди.

- У бібліотеці був проведений відкритий літературний захід «Стежками мандрівного філософа». Викладачка української мови та літератури Лукіянюк Людмила Миколаївна та бібліотекарка Лозко Наталія Миколаївна провели захід за участю 104 групи.
- Здобувачі освіти взяли участь у конкурсі з написання есе «Григорій Сковорода у моєму житті»
- Був проведений конкурс на краще знання творчості Григорія Сковороди та конкурс на краще читання байок і віршів Григорія Сковороди.
- Також здобувачі освіти змагались у відтворенні та тлумаченні афоризмів митця.

ВИСТАВКА ТВОРІВ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
У ЧИТАЛЬНІЙ ЗАЛІ ГУМАНІТАРНИХ ТА ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

АФОРИЗМИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Одним зі свідчень глибини творів Сковороди є їх афористичність. Глибина інтелектуального пошуку митця торкається практично усіх сфер життя людини.

Запрошуємо переконатися у цьому та обрати на кожен день оригінальний повчальний вислів та усвідомити його зміст:

- Хто думає про науку, той любить її, а хто її любить, той ніколи не перестає вчитися, хоча б зовні він і здавався бездіяльним.
- Ні про що не турбуватись, ні за чим не турбуватись – значить, не жити, а бути мертвим, адже турбота – рух душі, а життя – се рух.
- Що може бути солодше за те, коли любить і прагне до тебе добра душа?
- Надмір породжує пересит, пересит – нудьгу, нудьга ж – душевну тугу, а хто хворіє на се, того не назвеш здоровим.
- Любов виникає з любові; коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю.
- Хіба розумно чинить той, хто, починаючи довгий шлях, в ході не дотримує міри?
- Як купці вживають застережних заходів, аби у вигляді добрих товарів не придбати поганих і зіпсутих, так і нам слід якнайретельніше пильнувати, щоб, обираючи друзів, цю найліпшу окрасу життя, більше того – неоціненний скарб, через недбальство не натрапити на щось підроблене.
- Не все те отрута, що неприємне на смак.

- Добрий розум, робить легким будь-який спосіб життя.
- Бери вершину і матимеш середину.
- З усіх утрат втрата часу найтяжча.
- Так само як боязкі люди, захворівши під час плавання на морську хворобу, гадають, що вони почуватимуть себе краще, коли з великого судна пересядуть до невеличкого човна, а відти знову переберуться у тривесельник, але нічого сим не досягають, бо разом з собою переносять жовч і страх, – так і життєві зміни не усувають з душі того, що завдає прикrostі і непокоїть.
- Безумцеві властиво жалкувати за втраченим і не радіти з того, що лишилось.
- Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з ним і двох-трьох ворогів.
- Більше думай і тоді вирішуй.
- Скільки зла таїться всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві.
- Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати – це наполовину завершити. О, коли б змога писати так само багато, як і мислити!
- Майбутнім ми маримо, а сучасним гордуємо: ми прагнемо до того, чого немає, і нехтуємо тим, що є, так ніби минуле зможе вернутись назад, або напевно мусить здійснитися сподіване.
- У тих, хто душею низький, найкраще з написаного і сказаного стає найгіршим.
- Уподібнюйся пальмі: чим міцніше її стискає скеля, тим швидше і прекрасніше здійснюється вона догори.
- О, коли б ми в ганебних справах були такі ж соромливі і боязкі, як це часто ми буваємо боязкі і хибно соромливі у порядних вчинках!
- Визначай смак не по шкаралупі, а по ядру.
- Розум завжди любить до чогось братися, і коли він не матиме доброго, тоді звертатиметься до поганого.
- Одне мені тільки близьке, вигукну я: о школо, о книги!
- З видимого пізнавай невидиме.
- Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вмів ним користуватись..
- Не досить, щоб сяяло світло денного сонця, коли світло голови твоєї затьмарене.
- Звірившись на море, ти перестаєш належати сам собі.
- Похибки друзів ми повинні вміти виправляти або зносити, коли вони несерйозні.
- Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга.
- Мудрець мусить і з гною вибирати золото.
- Коли велика справа – панувати над тілами, то ще більша – керувати душами.
- Збери всередині себе свої думки і в собі самому шукай справжніх благ. Копай всередині себе криницю для тої води, яка зросить і твою оселю, і сусідську.
- Для шляхетної людини ніщо не є таке важке, як пишний бенкет, особливо коли перші місця на ньому займають пустомудрі.
- Хіба не любов усе єднає, будує, творить, подібно до того, як ворожість руйнує?
- Природа прекрасного така, що чим більше на шляху до нього трапляється перешкод, тим більше воно вабить, на зразок того найшляхетнішого і найтвердішого металу, який чим більше третється, тим прекрасніше виблискує.
- Неправда гнобить і протидіє, але тим дужче бажання боротися з нею.
- Чи знаєш ти, яких ліків вживають ужалені скорпіоном? Тим же скорпіоном натирають рану.
- Сліпі очі, коли затулені зіниці.

- Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.
- Все минає, але любов після всього залишається.
- Кому душа болить, тому весь світ плаче.
- Тоді лише пізнається цінність часу, коли він втрачений.

Ми маємо згадувати Сковороду не від дати до дати, а йти за його порадами.

Щоб виготовити ті чи інші ескізи, треба читати й перечитувати філософа.

Так кожний знайде у творах щось для себе, чим керуватиметься все життя.